

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 24 mars 1938 kl. 10 f. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående vissa grundlagsändringar i syfte att bereda riksdagens kamrar rätt att under viss förutsättning var för sig avlåta framställningar till Kungl. Maj:t.

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 234, av herr *Holmbäck* hemställes, att riksdagen ville, i huvudsaklig överensstämmelse med ettdera av alternativen i motionen bilagt utkast till grundlagsändringar, förklara sådana ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen vilande, att vardera kammaren beredes rätt att var för sig avlåta framställning till Kungl. Maj:t.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Riksdagens båda kamrar äga enligt grundlagen i alla frågor lika behörighet och myndighet. Vad kamrarna sammanstämmande besluta, är enligt § 63 riksdagsordningen riksdagens beslut. Bliva kamrarna icke om ett beslut ense, skall frågan anses hava för den riksdagen förfallit utom beträffande vissa i §§ 69—71 regeringsformen uppräknade frågor, vilka äro av sådan beskaffenhet att de ansetts icke böra eller kunna uppskjutas, varvid frågan avgöres genom gemensam votering. Vidare förrättas vissa val genom särskilda nämnder eller valmän, av vilka vardera kammaren utser hälften. I alla dessa fall utfärdas beslut i riksdagens namn. Vardera kammaren äger fatta beslut i sina egna ordningsfrågor, arbetsordningar m. m.; sådant beslut är dock icke att betrakta som riksdagsbeslut.

I motionen föreslås, att vardera kammaren erhåller rätt att beträffande frågor, som beretts av vederbörande kammares tillfälliga utskott, avlåta framställning till Kungl. Maj:t utan att medkammaren därom fattat enahanda beslut. Kamrarna skulle sålunda enligt motionen förlänas behörighet att var för sig utöva viss representativ funktion. Förslagets realiserande innebure därför ett avsteg från en av grundvalarna för vårt svenska tvåkammerssystem. Skall frågan om tvåkammerssystemet upptagas till prövning, bör detta emellertid ske från andra utgångspunkter än som skett i

motionen. Några praktiska fördelar vore knappast heller att vinna genom den föreslagna reformen. Utskottet hemställer därför,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 mars 1938.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: Herrar Hallén, Gustaf Adolf Björkman, Oscar Gottfrid Karlsson, Sandegård, Bergman, Karl Bodin, Per Andersson, Anders Andersson, Härdin*, Andrén*, Karl Andersson*, Lindskog, Fast*, Holmbäck, Nilsson i Göteborg*, Arnemark*, Hällgren, Johansson i Tväråselet och Fält.*

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herr *Holmbäck*, som anfört:

»Utskottets uppfattning, att några praktiska fördelar knappast vore att vinna genom den föreslagna reformen, kan jag icke dela. Tvärtom synes det mig som en avgjord fördel, om den dubbelbehandling av här förevarande ärenden, som nu äger rum, kunde inskränkas eller borttagas. Denna dubbelbehandling synes bliva helt onödig, sedan de 1937 antagna reglerna om sänkning av rösträttsåldern för urväljarna till första kammaren till 23 år hunnit visa sina verkningar. Mot utskottets uttalande, att förslaget skulle innebära ett avsteg från en av grundvalarna för vårt tvåkammerssystem, vill jag göra gällande, att i Belgien, Danmark, England, Frankrike, Holland och Schweiz, d. v. s. i samtliga de europeiska demokratier med tvåkammerssystem, vilkas statskick härrör från tiden före världskriget, vardera av representationens båda hus har självständig adressrätt till regeringen. Där dagordningsinstitutet finnes, har det visserligen övertagit huvuddelen av adressernas funktioner, men påpekas kan, att i Schweiz ofta förekomma adresser från endera av representationens båda avdelningar av samma innebörd som våra utredningsskrivelser.»